

Decyzja  
Prezydium KK  
nr 20/26

ws. opinii o projekcie ustawy MRPiPS o zmianie ustawy o realizowaniu usług społecznych  
przez centrum usług społecznych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o zmianie ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych z dnia 28 stycznia 2026 r.

Jak wynika z uzasadnienia opiniowanego projektu celem zmian jest zwiększenie dostępności, jakości i efektywności usług społecznych realizowanych w środowisku lokalnym w ramach centrów usług społecznych (dalej CUS), źródłem proponowanych zmian legislacyjnych jest inicjatywa własna Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, oparta na wynikach prac Zespołu do spraw reformy systemu pomocy społecznej. W skład Zespołu wchodzi praktycy, przedstawiciele samorządów oraz środowiska naukowego, jednak nie przedstawiciele partnerów społecznych. Co za tym idzie ich rola sprowadza się jedynie do recenzowania przedłożonych projektów i pomysłów, a odmawia się im aktywnego udziału w pracach dotyczących nie tylko reformy i nowego kształtu pomocy społecznej oraz usług społecznych, ale również wynikających z tego praw pracowniczych dla zawodów pomocowych.

Należy przypomnieć, że w dniu 19 grudnia 2025r., podczas posiedzenia zespołu problemowego ds. usług publicznych Rady Dialogu Społecznego, podczas którego uczestniczyli także przedstawiciele Trójstronnego Zespołu Branżowego ds. Pomocy Społecznej uzgodniono z przedstawicielami MRPiPS, że wszelkie projekty dotyczące reformy pomocy społecznej trafią najpierw do prac w TZB ds. Pomocy Społecznej. Pomimo tego, że projekt dotyczy wspomnianej reformy, sposób procedowania potwierdza, że kolejny raz MRPiPS nie wywiązało się z uzgodnień.

Uwagi szczegółowe:

1. W zmienianym art. 2 w ust. 1. wprowadza się definicję usług społecznych. Wynika z niej, że są to działania o charakterze niepieniężnym, polegające na świadczeniu bezpośredniej

pomocy, wsparcia lub opieki na rzecz osób, rodzin, grup społecznych albo ogółu mieszkańców. Wątpliwości budzi zapis dotyczący działań o charakterze niepieniężnym. Co do zasady CUS-y mają realizować również zadania z zakresu pomocy społecznej, a szczególnie tam gdzie Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) został już przekształcony w CUS, to działania o charakterze pieniężnym są nieodzownym elementem systemu pomocy społecznej. MRPiPS nie ukrywa również, że ideą CUS jest przekształcenie OPS w CUS, co ma wyeliminować stygmatyzację związaną z pomocą społeczną oraz poszerzyć ofertę pomocy na rzecz ogółu mieszkańców gminy. W tym kontekście definicja wydaje się niespójna z działaniami już przekształconych OPS i tych, które w przyszłości zostaną przekształcone. Zdaniem Prezydium KK należy uzupełnić przepisy o wyraźne wskazanie, że w CUS realizowane są także wypłaty odpowiednich świadczeń.

2. W zmienianym art. 30 proponuje się, aby koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych mogła być osoba, która spełnia wymogi przewidziane do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, czyli pracownik socjalny. Dlatego, zdaniem NSZZ „Solidarność” bardziej stosownym byłoby ustalenie, że zadania pracownika socjalnego w CUS wynikają z ustawy o realizowaniu usług społecznych. Należy zauważyć, że pracownik socjalny, który jest zatrudniany poza systemem pomocy społecznej np. w służbie zdrowia lub zakładach penitencjarnych czy placówkach opiekuńczo-wychowawczych i tam realizuje zadania wynikające z innych ustaw, nadal jest pracownikiem socjalnym. Niepokojący jest trend, mnożenia liczby zawodów pomocowych, których zadania i kompetencje się pokrywają lub zasadniczo przenikają. To może powodować z jednej strony konflikty, a z drugiej chaos kompetencyjny, co nie usprawnia systemu pomocy społecznej.

Prezydium KK przypomina, że w 2023 roku obchodzone było 100-lecie pomocy społecznej w Polsce, a w 1990 roku ustawa o pomocy społecznej wprowadziła profesjonalizację zawodu pracownika socjalnego. Mimo to, nie udało się nadal wprowadzić do systemu pomocy społecznej ustawy o zawodach pomocowych, chociaż jest to wieloletni postulat środowiska pracowników pomocy społecznej oraz NSZZ „Solidarność”.

Gdańsk, 25 lutego 2026 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK  
Sekretarz KK  
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz